

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægtsbog for Jørgen Nielsen, Gedesby

- arkivmateriale og erindringer

Dette er en opregning og beskrivelse af min slægt rækkende fra mine forældre og tilbage til 1600-tallet, dog mere og mere sparsomt. Beskrivelsen bygger på, hvad jeg kan huske og har fået fortalt og hvad der nu end er optegnet og tilgængeligt i kirkebøger, skoleprotokoller, folketællinger, fæstebreve, retsprotokoller o.a. Slægten er hovedsaglig tilknyttet det sydlige Falster (Søndre Herred) med byer som Gedesby, Bøtø, Marrebæk, Bruserup, Væggerløse, Egebjerg, Idestrup og Sdr. Kirkeby. Men iblandt slægten til min farmors forældre indvandret fra Holsten og slægten til min morfar fra Præstø amt. Slægten består i almuefolk, håndværkere, daglejere samt fæste- og småbønder og tegner vilkårene igennem tiden. Vi møder jævne og muntre virksomme liv, hårdt arbejde og tidlig død. Vi møder uægte børn, for mange børn og fornuftsægteskaber, og vi møder druk, fattigdom, tyveri og selvmord.

Teksten er udarbejdet i perioden 1995 – 2010 og udgivet i 2023. Af samme forfatter: "Gedesby - Historisk håndbog" (2000), en omfattende arkivgennemgang af udviklingen i og omkring Gedesby frem til slutningen af 1800-tallet, og "Gedesby i 30'erne" udgivet 2023, en både faktuel og fortællende gennemgang af byens huse og beboere i 1930'erne.

<i>Personerne er nummererede i den, i anetavler sædvanligt anvendte rækkefølge, med udgangspersonen som nr. 1, forældrene som nr. 2 og 3 på anden linie, bedsteforældrene som nr. 4, 5, 6 og 7 på tredje linie o.s.v., altid med lige numre til fædre og ulige til mødre, og altid systematisk, således at forældre til fx nr 4 er nr 8 og 9, hvis forældre igen er nr 16-19. Metoden til at finde en slægtsgrens numre er at gange en persons nummer med 2 for hvert slægtsled tilbage og lægge 1 til hvis det er en kvinde. Vil man finde mormoren til mand nr. 10 er moren nr. 21 (20+1) og mormoren således nr. 43 (42+1).</i>	128-255 64-127 32-63 16-31 8-15 4-7 2-3 1	4x tipoldeforældre osv. 3x tipoldeforældre tiptipoldeforældre tipoldeforældre oldeforældre bedsteforældre forældre udgangspersonen
--	--	---

1. Jørgen Nielsen *19041927

Er herværende forfatter med ophav i Gedesby som barn og ung. Kom i gartnerlære i Gedser og Nykøbing (1942-45) og derefter forskellige gartnerier i Københavnsområdet (1945-51). Tog sideløbende mellemskoleeksamen, realeksamen og studentereksamen (1951) på aftenkursus. Herefter som seminarist gift i 1954 med Inger Nielsen (f. Kristensen *07121932) og bosiddende i Søborg (1954-57). Boede som færdiguddannet lærer i Nørreballe v. Østtofte på Lolland (1957-1962) og i Væggerløse på Falster (1962-1967) og så Gedesby igen fra 1967 indtil flytning til Søborg København som pensionist i 1994. Børn: Torbjørn Slente Nielsen, 1957, Erik Slentø, 1958 og Gunver Slente Nielsen, 1967.

Forældre:

2. **Karl Albert Nielsen *03051891 i Bruserup, Væggerløse sogn**, døbt 26071891, konf. 01101905, viet 17111916 til Petra Emilie Petersen, Gedesby kirke. †08031981 i Gedesby sogn, begravet på de ukendtes plads på Vestre kirkegård, i Nyk. F.

Far var den næst yngste af en børneflokk på 12, der voksede op i Bruserup smedie. Det var mange i betragtning af, at huset var 2 eller 3 fag mindre dengang end nu. Derfor var det sommetider nødvendigt at udstationere nogle af børnene hos slægtninge, der havde bedre plads. Således var Far, et par år inden han skulle i skole, anbragt hos sin morbror Claus Schütt, der var bestyrer på Bøtøgaard, ligesom den yngste, Johan i en periode opholdt sig i Skelby, formodentlig hos sin moster Amalie Kaare, men de var også barnløse. *Billedet er fra 1895.* Far led sikkert af engelsk syge som barn, og blev måske derfor ikke så høj som de andre brødre. Sygdommen skyldes mangel på D-vitamin, der medfører manglende optagelse af kalk fra kosten. Sygdommen gav sig bl.a. udslag i en lyst til at spise af kalkmørtelen mellem murstenene, har han fortalt.

Far gik i skole i Marrebæk, og den bedste legeplads var nok hans fars smedie, så snart der var kræfter

nok til at håndtere værktøjet. Der kunne tjenes lidt småpenge ved f.x. at smede træskoklamper om søndagen. *Billedet af smedien* er fra langt senere, da broren Thomas til højre havde overtaget den. Da var der blevet bygget til den fjerneste ende.

Da drengene havde oplevet at se den første cykel passere, blev der konstrueret en lignende i smedjejern og træ.

Efter endt skolegang kom Far i smedelære hos sin far, ligesom de ældre brødre Edvard og Frederik og Thomas. Han har sidenhen været smedesvend på Ourupgaard, og på et eller andet tidspunkt var han på Landbohøjskolens beslagsskole, for at lære at sko vanskelige tilfælde på heste.

Han var soldat ved fodfolket i Vordingborg, og under 1. verdenskrig blev han genindkaldt til sikringsstyrken, også i Vordingborg. På *Soldaterbillederne* er han ofte fotograferet sammen med Timand Andersen, til højre - de blev senere nærmest naboer - og en kammerat, bagest, der omtaltes som Skomagerens Olaf.

1. maj 1910, altså 19 år gl., kom Far til Gedesby for at hjælpe sin bror Edvard i gang som selvstændig smed. Samarbejdet gik muligvis ikke så godt; i hvert fald etablerede Far sig som cykelsmed og cykelhandler i smediens nabohus, matr. nr. 174 på Hovedgaden, der nu hedder Kobbelsøvej. Her boede mine

forældre, der blev gift 17. nov. 1916, indtil de solgte forretningen igen pr. 8. febr. 1923. Her blev min bror *Harry (billede)* født d. 29. maj 1918, og her oplevede de den spanske syge, som rasede i begyndelsen af 20'erne. De lå syge, men kla rede sig altså.

Da Far opgav cykelsmedien, købte de huset i Gammelgade, matr. nr. 34d, og Far blev så skovarbejder på Bøtøgaarden under den navnkundige plantør Niels Andersen, som Far satte megen pris på.

15. febr. 1930 fik Far skøde på en lille dårlig landbrugsejendom i Nyby, matr. nr. 17r. Den bestod mest af spredte sandjorder, som det var vanskeligt at dyrke ordentligt med et par små heste. Det var matrikelnumrene: 111, 126, 130, 134, 170, 218. Desuden lidt god jord i Gedesby, nemlig matr. nr.: 181, 184, 42a, 54, og 39b, der var nabo til Stubmøllegaard. Her ligger Husflidsskolen, fordi ejendommen havde været ejet af en foregangsmand på det område, Peter Jensen.

Han stillede pladsen til rådighed. 42a blev i 1949 overdraget til 38a. Far købte ejendommen af Timands bror Kabel Andersen. Far blev forøvrigt selv husflidslærer fra omkring 1927 til 1941-42.

Det var naturligvis det værste tænkelige tidspunkt at købe landejendom på, netop som verdenskrisen startede, og det gik meget dårligt, da der jo ingen pris var på produkterne. Jeg kan huske alvorlige samtaler med en kautionist, Hans Rasmussen, Vesterhave, men da tiderne var dårlige for alle, kunne ingen være interesseret i at overtage mere landbrugsjord af den kvalitet, så Far fik åbenbart henstand og kom med tiden ovenpå igen. Det skete bl.a. ved at producere grøntsager og frugt og honning,

som blev kørt til Gedser på cykel og solgt til efterhånden faste kunder. *Cyklen var et glimrende transportmiddel (billede)*, men det var en kunst, at køre 40 liter skvulpende mælk hjem ad en sandt Fladvandsvej.

Med hjem i kassen fra Gedser kunne der godt være aflagt tøj og fodtøj, eller affaldsbrød til svinene fra konditor Rasmussen. Mor bidrog også, foruden ved at arbejde med i have og mark, ved at binde kranser til begravelserne i byen, eller ved at tage ud som kokekone. Det siger sig selv, at vi to drenge også var fuldt beskæftigede udenfor skoletid, hver

til sin tid, for på grund af aldersforskellen på 9 år kan jeg ikke huske Harry som dreng. **På billederne er han henholdsvis 7 og 14 år.**

Under og især efter 2. verdenskrig blev forholdene bedre, men Far var nok ikke så stærk. Det havde været Fars håb, ligesom de andre sandjordsparcellisters, at behovet for sommerhuse på Marielyst skulle brede sig til syd for Bøtøskoven, for så ville den usle jord jo pludselig være mange penge værd.

Det skete også, men alt for sent til at nogen af dem fik glæde af det. Som den første solgte Far en stor grund, som ikke kunne dyrkes, til Rødovres borgmester Jensen; det indbragte 1500 kr., og medførte at Rødovrelejren senere blev bygget længere sydpå. Far fik den formidable pris af 25 øre pr. kvadratalen.

I begyndelsen af 50'erne solgte Far jorden til forskellige gårdmænd, der havde råd til at vente på boomet. Huset i Nyby blev også solgt. Det havde været ubekvemt at have husdyrene dér, uden selv at bo der, men Mor havde en eller anden aversion mod at flytte derop, så sådan blev det; hun ville ellers være blevet nabo til sin søster Mary, som hun holdt meget af. I Gammelgade var der den fordel, at vi boede nabo til Mormor, så længe hun levede, og brugte en del af hendes store have. Far arbejdede herefter nogle år i **smedien (billede)** hos Erik Hansen, der satte pris på hans åndværksmæssige kunnen.

Som hobby arbejdede Far med ravslibning og træskæring, f.x. et skakspil og en lille ambolt af rav, samt flere perlekæder. Af husets møblement havde Far lavet en egetræs-buffet, et skrivebord, et hjørneskab, et køkkenbord og måske mere. Takket være Fars læselyst abonnerede han på "Frem", som blev min bedste læsning som barn. Desuden fik vi en stadig forsyning af bøger efter katalog fra Centralbiblioteket i Nykøbing.

Haven var til stor glæde for begge, her er **et par kig fra forhaven (billeder)**, som mange standsede op for at beundre; kom der gæster måtte man altid en tur i haven allerførst og se det hele, inden man nåede frem til kaffen. Lige til sin død dyrkede Far meget mere, end han selv kunne bruge. Han fik kræft i tarmen, og måtte i sine sidste år leve med en stomi.

3. Petra Emilie Petersen *20121894 i Gedesby sogn, døbt 03031895, konf. 18041909, viet 17111916 til Carl Albert Nielsen i Gedesby kirke, †07071974, begravet på de ukendtes plads på Vestre kirkegård i Nyk. F.

Petra er opkaldt efter en ældre søster, der døde som 11-årig. Mor var den yngste af en flok på 5. 3 søskende var døde. Hun er født i huset, matr. nr. 26c, Bredebæk 6, ved siden af hendes senere bolig. **Til venstre er Mor fotograferet i konfirmationskjolen - moden påbød sort dengang** (under beskrivelsen af hendes far Hans Christian Petersen figurerer hun på et barndomsbillede).

Mor kom i 1. klasse d. 15/2 1902 og placerede sig snart i den øverste del af klassen, men i februar-marts 1905 noterer skoleprotokollen næsten totalt fravær. Hun kan have været syg selv, men snarere er det faderens hjerneblødning, der har skabt problemer i familien. Efter anfaldet kunne han ikke arbejde, og i sin depression begik han selvmord d. 21/5 1905 ved at hænge sig Bøtøskoven.

Efter udskrivning af skolen og konfirmation i 1909 kom Mor ud at tjene fra 1/11 1909 i et år på Bøtøgaarden. Der har hun i alt fald arbejdet med i mejeriet, og der var hun forresten ved at drukne, da gårdens folk badede i Østersøen en sommeraften. Hun kunne ikke svømme, og da hun faldt i et hestehul, var det ved at gå galt, men en af karlene fik reddet hende op.

Derefter havde Mor en plads i et ½ år i Nykøbing, og så igen 1 år

på Bøtøgården fra 1/5 1912 iflg. skudsmålsbogen, men hun må være blevet der yderligere 1 år, inden hun 1/5 1914 blev fæstet af fru Velschou på Korselitze, her blev hun i 1½ år og lærte god madlavning og meget andet, der kunne bruges i det senere liv. Det er antagelig på den tid, hun her giver den, som **moderigtig ung dame (billede)**. Hun var meget glad for tiden dér, og vi kørte hende en gang på besøg hos nogle af de venner hun fik. 1/11 1915 vendte hun hjem til Gedesby.

I 1916 blev hun gift med min far (billede). Mine forældre var ret selskabelige; så meget som økonomien tillod, men dengang kom man sammen til en kop kaffe med hjemmebagt brød, en øl til kortspillet og ofte en eller anden frisk dessert at gå hjem på. Begge spillede meget gerne kort. Når det var et par naboer spillede man altid whist, men ved større sammenkomster spillede mændene enten l'hombre eller sjavs eller seksogtres.

Mor var i sangkor som yngre, og hun var et ivrigt medlem af Husmoderforeningen, hvortil Far gerne leverede en sang, når der var en større fest. Igennem hele min barndom kom de sammen med Timand og Alma Andersen hver 8. eller 14. dag.

Timand og Mor var jo vokset op næsten som naboer, og Timand og Far havde været soldaterkammerater. De hjalp os som regel i høsten. Også Otto og Johanne Poulsen, samt Victor og Margrethe Jørgensen kom de af og til sammen med. De fire familier gik i danseskole hos Hr. og fru Scharff i flere år og morede sig vældigt sammen; det foregik i forsamlingshuset i nogle ugentlige sommeraftener. **Til højre ses Mor og Far som ungt par.** Senere kom der desværre en kurre på tråden mellem et par af familierne, så de ikke mere kunne inviteres sammen.

I høsten havde vi en del samarbejde med Mor's ældste bror Karl, som med sin svenske Hanne boede på ejendommen matr. nr. 29b, som sønnen Osvald havde købt.

Dennes bror Joel boede også hjemme. De havde selvbinder og tærskværk og altså en del mandskab. Vi kunne så gøre gengæld ved at levere den tredje hest til selvbinderen, og hjælpe med ved tærskningen; det førte også til lidt sammenkomst. Så længe Mor's søster Mary levede, så vi også jævnligt dem. Hendes mand hed Karl Nielsen - han døde desværre tidligt af tuberkulose. De boede i Nyby ved siden af Fars ejendom. Efter Mary's død overtog en søn Børge huset. **Mor i gang med et af sine mange gøremål (billede).**

De to søstre hjalp hinanden med slagtingen i den kølige tid før jul. De forskød slagtingerne for hinanden, så de kunne bytte ferske slagtervarer. Man kunne kun have fersk kød en uges tid. Resten måtte saltes eller røges. Det var jo før køleskabe og fryseres tid. Senere kom der et fælles frysehus i byen.

Mor gav sig af med at binde kranser ved begravelserne for at supplere indtægterne, og derfor tog hun engang på binderkursus på Beder gartnerhøjskole i Jylland. Det blev vistnok en af hendes store oplevelser, med sådan et frisk pust fra højskoleverdenen.

Billedet fik mine forældre lavet i 1945 til ære og glæde for efterslægten. De senere år havde Mor dårlige knæ og hofter, men da det var før hofteoperationernes tid, fik hun bare skåret nogle nerver over, så de værste smerter forsvandt. Desuden blev det galt med hjertet, som gav nogle slemme smerter og til sidst var årsag til hendes død. Det med smerterne var noget man kun kunne ane - Mor beklagede sig aldrig, og var altid smilende og glad, når der kom besøg.

Bedsteforældre

4. Farfar Jørgen Nielsen *22031843 i Egebjerg, Sdr. Kirkeby sogn, døbt 25051843, konf. 19041857, viet 29101875 til Emma Schütt i Idestrup kirke, †03021936.

Min farfar, var søn af husmand og væver Niels Jørgensen Slente og Maren Elisabeth Larsdatter, der var viet 31121838. Der var et par ældre søskende før Jørgen, der ca. 1 år gl. mistede sin mor. Faderen giftede sig hurtigt igen og fik et par børn mere, men Jørgen blev sat i pleje hos sin faster Karen, der var gift med Jørgen Hansen, der havde taget Slente-navnet. De boede på den gamle Slente-gård, hvor hun og Niels Jørgensen Slente var født. Den er flyttet ud fra Egebjerg og ligger nu på Sdr. Alslev Strandvej 4, med navnet Lyngbankegaard. Her boede han til han kom i smedelære, muligvis

hos den lokale Engelbrekt, som han har fortalt om til Helene Strange i bogen: Den ældste generation i Lolland-Falsters Stift/1936.

Han var smedsvend på Ourupgaard i fire år, og her bemærkede godsejeren Edw. Tesdorpf hans dygtighed, og satte ham til at smede en ny *kirkegårdslåge til Systofte kirke (billede)*. Den er meget smuk og vil holde i århun-dreder.

I 1872, kort tid før stormfloden, købte Farfar smedien i Bruserup, og den 4/5 1873 giftede han sig med Ane Johanne Pedersen, der blev kaldt Hanne Sommer. Hun var 28 år gl. og han altså 30. Hun fødte en pige Ane Johanne Nielsen d. 22/11 1874, og døde af barselsfeber d. 1/12 samme år. Pigen Hanne kom midlertidigt i pleje hos en moster, der var gift med en vognmand i Nyk. F.

29101875 viedes Farfar til Farmor Emma Magdalene Schütt i Idestrup kirke. De fik et langt liv sammen, og nåede at fejre både Farfars 50 års jubilæum som smed i Bruserup (Sydfalster), og guldbryllup, hvor de af byens beboere fik 12 skeer med inskription. De var umådelig afholdte og agtede både fagligt og menneskeligt. *Billedet er fra guldbrylluppet.*

Farfar opfandt et landsbrugsredskab, som han solgte en del af. Alt nødvendigt værktøj blev håndsmedet; på Falsters Minder findes bl.a. et apparat til at skære gevind på vognaksler med, som han havde lavet, og til at holde de tykke vognaksler brugtes en stor tang med initialerne IN, som endnu er i familien. Hesteko blev smedet fra grunden, og de tilhørende søm kunne drengene tjene lidt ved at smede om søndagen.

Emma fødte 12 børn, hvoraf én pige døde, men med Hanne fra Farfars først ægteskab blev dusinet alligevel fuldt. Dengang var smedien i Bruserup 2-3 fag mindre end nu, så der må have været trængsel, men af og til blev et barn udstationeret i nogle år hos familie med bedre kår og plads. Da de fleste var fra hånden, kom min kusine Mary til gengæld i pleje her i mange år.

Her følger navnene på børneflokket med fødselsdato og dødsdato, hvor den er kendt:

<u>Ane Johanne</u>	*22111874	†	1954
<u>Karen Marie Amalie</u>	*07071876		
<u>Niels Peter Thomas</u>	*08051879	†	06041949
<u>Axel Julius</u>	*02101880	†	22111959
<u>Lars Christian</u>	*21031882	†	1959
<u>Metine Teodora</u>	*13091883		
<u>Claus Frederik</u>	*14031885	†	1958
<u>Edvard Johannes</u>	*05061886	†	19041973
<u>Petra Magdalene</u>	*26021888	†	03021968
<u>Jørgen Herman</u>	*07121889	†	26031977
<u>Karl Albert</u> (min far)	*03051891	†	08031981
<u>Johan Henrik</u>	*19041893	†	15051987

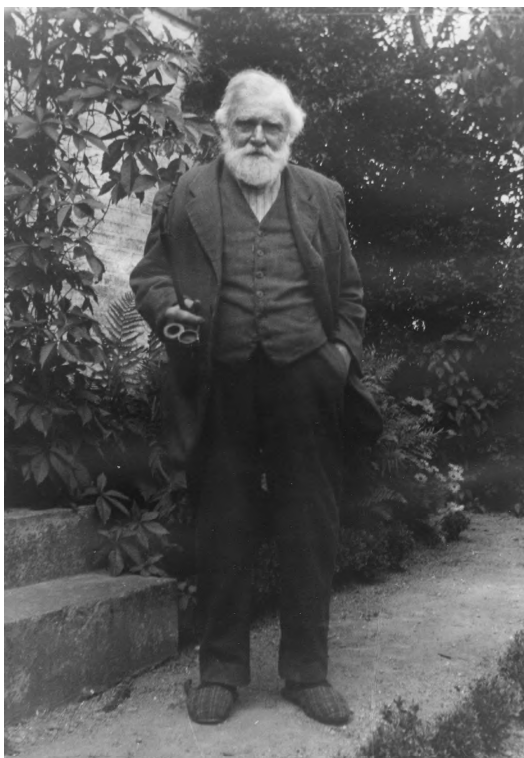
Smedens have har altid groet godt på grund af affaldet fra beslagskuret (det sted man skoede heste). Både hestegødningen og hornet fra hovenes beskæring var god gødning, og med så stor en husholdning var havens produkter af stor økonomisk betydning. Det var altid en fornøjelse, at komme på besøg i Bruserup og se haven. Desuden var Farfar *biavler om en hals (billede)*, og blev æresmedlem af Danmarks Biavlerforening. Han mistede sin kone Emma i 1930, og i de senere år var det sønnen Thomas, der drev smedien. Thomas døde i 1949. Herefter forsøgte en yngre smed at drive smedien, men tiden var ved at være udløbet for den gammeldags smedie, så han gav hurtigt op. Bygningen står endnu, som en moderniseret bolig, men uden smedien.

I 1936 udgav folkemindesamleren Helene Strange: Den ældste Generation i Lolland-Falsters Stift, 3. samling. Heri findes resultatet af hendes samtale med Farfar, og da det rækker noget videre end ovenstående, gengives det her:

”Fra langt tilbage i tiden har det været skik, at der skulle leveres smedemad til smeden og hans folk fra den gård, som havde smededag. "Klokkentien" (et mellemmåltid) havde karlene gerne med når de drog afsted om morgenen, men middagsmaden måtte pigerne slæbe hen i smedien. Der var ikke så lidt ulejlighed med alt det, og desuden skulle der mere mad til, end når der blev spist hjemme. Sagen var jo den, at ikke alene skulle smeden og hans dreng og sommetider en svend have alt det, de kunne sætte til livs sammen med gårdens karle, som hjalp til ved smedningen på sådan en dag, men smedekonen og børnene ventede jo også at få deres part af smedemaden. Fik de ikke det, blev vedkommende gårdmandskone naturligvis skældt ud for, at være mere end nærig - et stempel, ikke ret mange ønskede at have siddende på sig. Det var derfor som regel store skudefulde af sødgrød, sulevælling, grå ærter eller lignende god smedemad, som skulle transporteres op til smedehuset, foruden al den tørre kost med sigtebrød og hvedekage, røget lammelår o.m.a. Boede man tæt ved smedien, kunne smedene naturligvis gå hen på gården for at spise, så man slap for at levere den, men enten det ene eller det andet var tilfældet, gav det ulejlighed for kvinderne.

Efterhånden som tiden gik, blev de også mere og mere kede af al den smedemadshistorie, og det samme gjorde smedene.

Jørgen Nielsen var en af de første på sin egn, som fandt, at det var bedre, ikke at smede på akkord, og dermed blive fri for at få smedemad ude fra bønderne.

Ikke alle gårdmændene syntes om den slags nymodings bestemmelser, men til gengæld var størsteparten af konerne glade derover, og har ned gennem årene omfattet deres gamle smed med stor venlighed, grundlagt ved hans oprør imod smedemaden.

Et andet slægtled har nu afløst de kvinder, der blev fritaget for besværligheden, men de ældres velvilje overfor Bruserupsmeden, er som taget i arv af de yngre, og da *Jørgen Nielsen (billede)* i fjor fyldte 90, mødte konerne indenfor kundekredsen med en stor blomsterkurv; "Fra dine veninder" stod der på et medfølgende kort. Venskabet mellem Jørgen Smed og Bruserupkonerne har holdt siden 1872. Sålænge holder ikke alle venskabsbånd.

Forøvrigt har de Bruserupmænd også sat pris på deres smed, selv om han til at begynde med ikke ville have akkord, men betaling, og ved hans 50-års jubilæum vist der ham megen opmærksomhed.

Jørgen Nielsen er født 22. marts 1843 i Sdr. Kirkeby, men blev opdraget hos en faster, som var gårdmandskone i Egebjerg. Fra han var 8-9 år, måtte

han være med at ride harveheste, en bestilling han ikke var særlig begejstret for. Når de havde smededag, fik han sig en bytur ved at lukke leddene op for pigen. Der var 7 led fra gården, der lå lidt udflyt, og op til byen, så det var temmelig besværligt at komme frem.

Forøvrigt brændte plejeforældrenes gård, og da den ikke var assureret, fik de et "brandbrev" og kunne gå rundt for at "brandsle" - dvs. de fik tilladelse til at tigge om hjælp til at bygge gården op igen; bl.a. gav deres venner og bekendte dem den nødvendige tækkehalm. Ildebrand i de tider var en frygtelig ulykke.

Fra Treårskrigen husker Jørgen Smed også flere forskellige begivenheder, som der taltes meget om - 6. juli-slaget, general Rye's død o.m.a. Alle sang da stærkt begejstret "Den tapre Landsoldat", men de første folketingsvalg blev der ikke taget videre notits af.

Jørgen Nielsens lyst til smedehåndværket blev vakt allerede da han var barn. Han kendte en smededreng, som på hellige dage kunne tjene en hel mark i fritiden ved at lave træskobeslag. Her var altså noget at gøre. Desuden havde han ligesom andre beviser på, at smederiet kunne give noget til sin mand. I Egebjerg var nemlig en smed, der hed Engelbrekt, som vejede sine 370 pund. Han havde været indkaldt i 48, men der fandtes ingen mundering, der kunne passe ham, så han kom ikke med i krigen. Som han var tyk, var han også stærk og kunne spise en utrolig bunke sul, og Egebjergerne morede sig over, at kunne føde så mægtig en smed.

Da Jørgen Nielsen kom i lære, skulle han have 12 rigsdaler i løn det første år og 14 i det andet, men læremesteren kneb ham for de 2 sidste rigsdaler, fordi han var "vokset for lidt"!

Ved sessionen blev han taget til mariner og måtte ligge inde i 14 måneder, men kom alligevel ikke ud at sejle. I marchpenge fik han 8 mark, og det varede 2 dage at komme fra Egebjerg til København. De falsterske soldater søgte i de tider meget hen til en kælderbeværtning, hvor madam Svendsen regerede. Hun var næsten som en mor for dem, og havde deres penge i forvaring, og når de ville have fat i nogle skillinger, holdt hun altid stærkt tilråde med, at de ikke brugte for mange til fornøjelser.

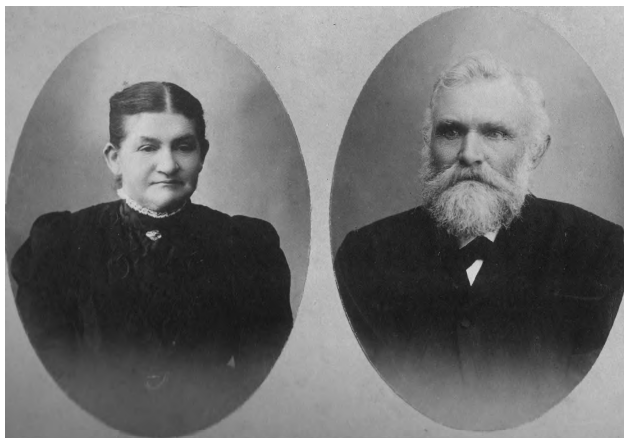
Efter endt soldatertid blev Jørgen Nielsen af Maribo Amts landøkonomiske Selskab kendt værdig til at få et par måneders kursus i hestebeslag på Veterinærskolen. Understøttelsen var 40 rigsdaler. Det var både en stor hjælp og en stor ære.

Senere arbejdede han 4 år i Ourupgaards smedie. Lønnen var her 80 rigsdaler om året samt kost og logi; desuden måtte de i fritiden lave forskellige ting til egen fordel. Han kom også her til at smede de store jernlåger til Systofte kirkegård. Tesdorpf, hvis valgsprog var "Arbejde er livets hjul", satte stor pris på sin flittige svend og hjalp ham siden til at få eget hjem i Bruserup.

Smedien var kun lille og gammel, men tid efter anden fik Jørgen Smed bygget den op, og udvidet det hele, hvilket også var nødvendigt, da han fik stor søgning og ikke mindre end 13 børn; Heraf lever de 12, og den ene af sønnerne har nu hjemmet. I de sidste år har Jørgen Nielsen ikke hjulpet til i værkstedet, men nøjes med, at pusle lidt i haven og ved bierne. Begge dele har altid haft hans interesse, ikke mindst bierne, og i 25 år var han i bestyrelsen for Maribo Amts Biavlforening, og står nu som foreningens æresmedlem. Efter sin alder er han rask og rørig og fortæller livligt op fra gamle dage; ud af det hele mindes han naturligvis med særlig glæde de mange år, da han fik ambolten til at synge i Bruserup Smedie".

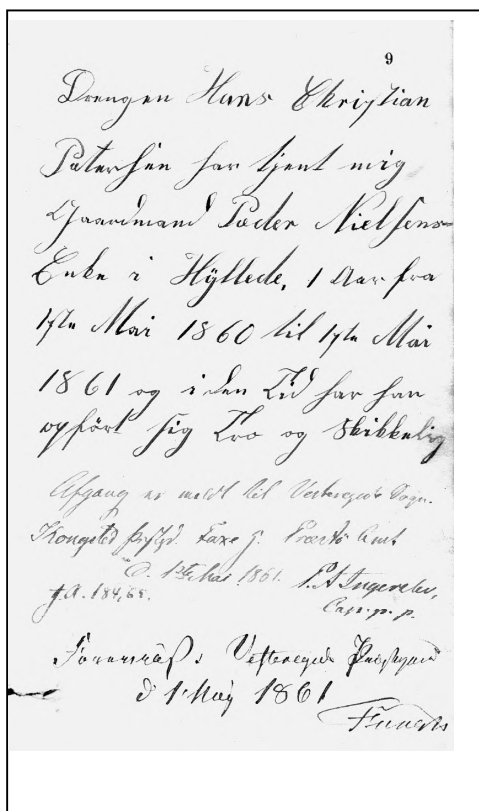
5. Farmor Emma Magdalene Schütt, *19031851 i Væggerløse sogn, døbt 11051851 i Gedesby kirke, konf. 23041865, viet 29101875 i Idestrup kirke, †30101930.

Er født på Bøtøgaarden, som egentlig hører til Væggerløse sogn, men på grund af beliggenheden betragtede man sig som hørende til Gedesby, hvor man brugte kirke og skole. Hendes far, Thomas Schütt var bestyrer på Bøtøgård, og senere på Frisenfeldt. Moderen hed Silke Ladehoff. Da begge forældre var indvandret fra Holsten, har man sikker talt tysk i hjemmet. I alt fald kunne der selv i hendes senere år falde tyske gloser i hendes mund. Hun har gået i skole i Gedesby, men ved konfirmationen boede hun i Tjæreby, hvor faderen fik en fæstegård, som han senere købte.

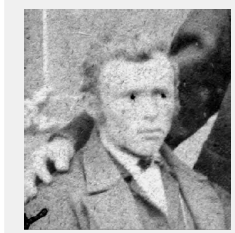

De to *ovale billeder* er hentet fra et større familiebillede med forældrene i midten omgivet af deres 12 børn. Det *lille billede* må være taget tidligere, selv om det er den samme kjole. Da jeg kun var 3½ år ved bedstemors død, har jeg kun en meget svag erindring om hende.

6. Morfar Hans Christian Petersen *19011846 i Kongsted sogn, døbt 15021846, konf. 1860, viet 01101875 i Gedesby kirke, †21051905.

Er iflg. skudsmålsbogen, der er udstedt 21041860, født i Grunderup by, Kongsted sogn, Præstø amt, som barn af husmand Peder Hansen og Karen Pedersdatter. Han gik i Borup skole til konfirmationen i 1860, og kom straks ud at tjene. **(Billedet viser skudsmålet fra hans første tjenestested).** Det fortsatte han med til 1. sept 1872, hvorefter han åbenbart arbejder en tid ved anlægget af den lollandske jernbane. Herfra skal han i efteråret 1873 være afrejst til Bøtø, hvor han deltog i digebyggeriet efter stormfloden. Her må han så være blevet bekendt med min mormor, Maren Jacobsdatter. De blev viede 01101875 i Gedesby, og fik ved juletid et barn, som døde inden dåben. **Ungdomsbilledet** er et udklip, hvor nogen vist har tegnet øjnene op.

De boede en tid i Gedesby på matr. nr. 171c i en stråttækt længe, men byggede senere huset på matr. nr. 26c. Det lignede udad til helt mine forældres hus, men var noget anderledes indrettet. Hovedindgangen var midt i facaden med en stue til hver side. Fra den venstre stue kom man til soveværelset og derfra til køkkenet, hvor der stod et komfur i den åbne skorsten. Her havde Mormor kogt vasketøj i Flensborgkedlen af messing, som vi stadig har. Spisekammeret bestod af en kælder nedad og hylder opad. Den østre ende af huset rummede en lo, hvor de sikkert har haft en ko og nogle grise, høns og gæs.

Omkring 1888 tog Morfar i et år til København for at arbejde på Københavns befæstning, Vestvolden, for at tjene til det nybyggede hus. Her er han fotograferet sammen med **Mormor og de tre yngste børn, nemlig Mary, Alfred og Petra**, min Mor.

Han arbejdede som daglejer, men fik til sidst en hjerneblødning og kunne ikke arbejde mere, hvilket gjorde ham så deprimeret, at han tog sig selv af dage. I kirkebogen står: "Aflivet sig ved hængning i Remiseplantagen nærmest Gedesby". Nykøbing herreds Fogedret 1900-13, side 136-37:

"1905 d. 22. maj indfandt fogeden sig i sit forhold ved sin af amt cst. fuldmægtig Sinding med undertegnede vidner i Gedesby i anledning af en dags formiddag modtagen meddelelse om, at husmand Hans Christian Petersen var fundet hængt.

Fogeden i forbindelse med Distriktslægens amanuensis synede liget, der fandtes henliggende i afdødes hjem i Gedesby, og fandtes der, med undtagelse af en dyb stranguleringsfure, intet tegn på ydre vold.

Afdøde hængte sig i en i nærheden af Gedesby beliggende remise. Fogeden med ledsagelse af afdødes søn begav sig derhen, og påviste sønnen et mindre træ på en af hvis grene, afdøde var fundet hængende, og fandtes der på grenen et stykke reb, hvormed afdøde havde taget livet af sig.

Fremstod afdødes søn, arbm. Carl Jacob Petersen, der forklarer, at da han i søndags aftes kl. ca. 6¼ kom fra arbejde, kom hans moder ham i møde og spurgte ham, om han ikke havde set noget til afdøde. Hertil svarede sønnen nej. De anede da begge, at der var sket en ulykke, da afdøde var syg og havde lidt af apoplexi.

Sammen med sin broder Peter Alfred gav Carl sig da til at lede efter ham, da afdøde allerede ved 1½ tiden var gået hjemmefra.

Af en naboerske, Trine Svendsen fik de meddelt, at afdøde var set gå ind i krattet, kaldet remisen. De begav sig derefter derhen og fandt de da afdøde hængende på en gren i et mindre træ. Et reb var slynget om grenen, og en løkke herpå var lagt om afdødes hals. Grenen var siddende i mandshøjde over jorden, og afdøde fandtes hængende med bøjede knæ. Carl formener, at afdøde efter at have lagt løkken om halsen, har ladet sig falde ned på knæene og derved have fremkaldt døden.

De skar ham strax ned, men fandtes allerede ethvert livstegn udslukt, så at de ikke fandt det nødvendigt, at foretage oplivningsforsøg. Afdøde blev derefter bragt til sit hjem i Gedesby og Dr. Bernth i Skelby blev hentet, og denne foretog en del oplivningsforsøg, men forgæves. Afdøde var 59 år gl. og fik i 1904 et apoplektisk anfald, hvorefter han var ude af stand til at bestille noget, og dette gjorde ham en del nedtrykt. Afdøde var ikke forfalden, men drak en del, uden at man dog kan sige, at han nogensinde var beruset.

Om grunden til selvmordet kan sønnen intet oplyse. Om at begå selvmordet har afdøde ikke udtalt sig. Fremstod afdødes søn Peter Alfred Petersen, 15 år gl. for hvem forrige vidnes forklaring blev oplæst, og tiltrådte han i et og alt denne. Om grunden til selvmordet kan vidnet intet oplyse.

Fremstod afdødes enke, Maren Petersen f. Jacobsen, der forklarer, at afdøde var gået fra sit hjem kl. 1½, og hun troede, at hendes mand var gået over til hans søn Carl Jacob Petersen, for at spørge ham til råds, da han havde lavet alt i stand til at gå på arbejde i dag. Hun savnede ham derfor ikke førend hun ved 6-tiden mødte sønnen Carl og spurgte ham, om han ikke havde set noget til manden. På hans benægtende svar, bad hun derefter sønnen lede efter faderen, da denne var svagelig, og let kunne få et sygdomsanfald. En halv times tid derefter blev manden som lig bragt til sit hjem.

Afdøde var en pæn mand mod hustruen, og var aldrig hvad man kan kalde beruset. Afdøde var særlig nedtrykt i de sidste dage, og formener hustruen at grunden hertil var, at han siden det apoplektiske anfald var ude af stand til at arbejde.

Afdøde var forholdsvis godt situeret, så at grunden til selvmordet ikke kan skyldes næringsssorg. I øvrigt kan vidnet intet oplyse om grunden hertil.

Fremstod husmand Sven Svensson Lundhs hustru Trine, der forklarer, at hun ved 1½ tiden, da hun malkede sin ko, så afdøde på ned ad Malvejen og ind i remisen; derfra kom han kort efter ud og forsvandt siden efter for hende. Vidnet anede intet om, at han gik i selvmordstanker. Om grunden til selvmordet kan vidnet intet oplyse. Fogeden fik afskrift af den af Distriktslægen udfærdigede dødsattest og sluttede dermed undersøgelsen. Sinding vidner: H. Olsen (nabo) Seehausen ”

7. Mormor Maren Jacobsdatter *03041856 i Gedesby sogn, døbt 27071856, konf. 24041870, viet 01101875 i Gedesby kirke, †13031940.

Mormors far havde været gift før, men mistede sin kone, da hun var 37 år. I det ægteskab var født 2 drenge, der vistnok kom i pleje, og en datter Karen *07061847. I 1850'erne giftede han sig med Karen Rasmusdatter fra Væggerløse, der medbragte en uægteskabelig søn, Rasmus Hansen *05041849 i Væggerløse.

I hans andet ægteskab fødtes 5 børn, men kun Maren overlevede. Familien var yderst fattig, det antages at faderen drak. Familien boede en tid på Gedser Lyng, dvs. der hvor DSB's areal nu er. I 1860 og 1870 er bopælen Gedesby Fattighus, hvor der var plads til 10 familier med hver 1 værelse med køkken og et loftsrum. Det lå, til det brændte, på matr. nr. 34d, hvor senere mine forældres hus blev bygget.

Maren blev indskrevet i nederste klasse d. 2/10 1862 som 6-årig, hvor ældste barn var 12½ år. I juli 1864 er hun avanceret til 4. pladsen blandt pigerne, og nederste klasse afsluttes med efterårseksamen i 1865. Karaktererne: Kundskab mg+, Flid mg, Opførsel mg, Læsning mg÷. Så må hun starte på nederste plads i øverste klasse, men hendes sidste resultat ved forårseksamen d. 4/4 1870 er mg over hele linien. Af skoleprotokollen, hvor disse oplysninger er hentet, fremgår, at børnene i Rytterskolens skolestue sad ved 6 lange skoleborde på 6 lange og 1 kort bæk. De to klasser skiftedes til at gå i skole hveranden dag.

Ved konfirmationen d. 24/4 1870 har præsten bedømt hende til mg i kundskab og mg i opførsel. Herefter er Maren sikkert kommet ud at tjene. Hun har fortalt, at hun tjente på Krighaars gård under stormfloden, men dér stod vandet kun lidt op på soklen, som en mindeplade viser.

Mine bedsteforældre blev viiede d. 1/10 1875, og fik allerede d. 20/11 et barn som døde udøbt d. 6/12 1875. Senere fulgte følgende børneflokk:

*08011877	<u>Karl</u> Jacob
*19051879	Ane <u>Sofie</u>
*25121881	Petra Emilie, som døde d. 3/4 1893 på epidemihuset i Gedser.
*04011884	<u>Mary</u> Kristine
*21041887	Alma, som må være død inden folketællingen 1/2 1890, men hun er ikke opført i kirkebogen.
*23121889	Peter <u>Alfred</u>
*20121894	<u>Petra</u> Emilie. (min mor)

På de fire billeder ses de ældste børn, nemlig: Karl med sin svenske Hanne, Sofie, Mary og Alfred med sin Alma.

Ved folketællingen i 1906 er Mormor altså lige blevet enke. Hun benævnes som husmoder, kogekone på en restaurant i Gedser. Datteren Mary er ude at tjene, men bor hjemme ligesom Petra.

Senere tjente Mormor lidt ved at køre sine havesager til Gedser i en gammel barnevogn, og tog vistnok vasketøj med hjem til behandling.

Mormor udenfor sit hus med det store pæretræ foran (billede).

Hun var ret rap i replikken. En gang da hun lå og lugede roer på gdr. Seehausens mark, kom han og stillede sig an og sagde nådigt: "Ja, min gode Maren; De har skam tjent mange penge hos mig". Svaret kom omgående: "Ja, men jeg har bare aldrig fået dem"! Så luskede Seehausen af.

Mormor havde petroleumslampe hele sit liv, og for at få lidt ekstra lys i stuen, lå der altid en hvid lysedug under lampen til at give genskær. En gang var Skipper-Trine på besøg for at hjælpe med at klippe og sy noget tøj. Trine gik til sagen med skræddersaksen på spisebordet, hvor lysedugen i forvejen lå. Pludselig slog hun hænderne sammen og udbrød: "Nej, nu min seel, Maren, nu har jeg klippet et par bukser af lysedugen med". Og så fik de to koner sig et gevaldigt grin, som senere hen ofte blev opfrisket.

Da vi boede nabo til hende, kom jeg der ofte som barn. Så skar hun gerne at stykke nybagt sigtebrød, idet hun holdt brødet ind mod brystet; smør og sukker eller honning på. Når aldersrenten kom, faldt der altid lidt småpenge af til mig. Af hendes møbler husker jeg kun "Amerikaneruret", et tidligere ret almindeligt stueur, der gik med lodder og trisser.

Mormor gik gammeldags klædt med lang nederdel med mange skørter under, og i hvert fald om vinteren en uldklokke. Som udendørs hovedbeklædning brugte hun den sydfalsterske, nemlig et tørklæde, der var lagt trekantet sammen om en papstrimmel, der dannede en slags skygge, når tørklædet blev bundet under hagen.

Billedet er som jeg husker hende. Da hun lå syg til sidst og ventede på døden, sad jeg ofte vagt hos hende, mens mine forældre syslede om dyrene.

Oldeforældre:

8. Niels Jørgensen Slente *13041811 i Egebjerg, Sdr. Kirkeby sogn, døbt 19051811, konf. 05051824, viet 31101838 i Sdr. Kirkeby, †20021890 i Væggerløse sogn.

Min oldefar var yngste søn af Fæsteren Jørgen Kjeldsen Slente på gård nr. 3 i Egebjerg, som efter udskiftningen fik matr. nr. 8. Han har gået i skole i Sdr. Kirkeby. Ved konfirmationen fik han flg. udtalelse af præsten: Temmeligt indskrænkede kundskaber, god opførsel. Herefter har han vel hjulpet til derhjemme en tid, og siden dels været tjenestekarl og dels lært at væve. Ved folketællingen i 1834 var han karl hos sin ældste broder Mads, der foruden at være lærer i Systofte, også havde en gård.

Da han blev viet til Maren Elisabeth Larsdatter fra Karleby, benævnes han som væversvend og hun som tjenestepige. De bosatte sig i Sdr. Kirkeby sogn og fik følgende børn:

*23011839	Ane, som døde 07091841
*17021840	Lars og Jørgen, men Jørgen døde 28031840
*22031843	Jørgen (min farfar)

Maren døde 31031844, men Niels giftede sig hurtigt igen, som skik var, for at få omsorg for børnene.

27121844 blev den nu 33-årige Niels viet i Idestrup kirke til tjenestepigen Maren Hansdatter, som var 29 år. Hun var født i Skelby sogn i 1816. De boede så i Sdr. Kirkeby sogn i en årrække. Ved folketællingen i 1845 bestod husstanden af:

Niels Jørgensen, 34 år, væver
Maren Hansdatter, 30 år
Lars Nielsen, 5 år
Jørgen Nielsen, 2 år
en væverkarl ansat.

Efterhånden som der kommer nye små, bliver Jørgen sat i pleje hos sin faster Karen Kirstine Jørgensdatter på Slentegården. Hun er gift med Jørgen Hansen, der har taget Slente-navnet. Ved Folketællingen 1850 optræder Jørgen Nielsen her som plejesøn.

Niels og Maren Hansdatter fik flg. børn:

*29081845	Maren Kirstine
*19081847	Hans
*14011850	Ane
*27031852	Kirsten.

Ved folketællingen 1850 i Sdr. Kirkeby består husstanden af:

Niels Jørgensen, 39 år, husmand og væver
Maren Hansdatter, 35 år
Lars Nielsen, 10 år

Maren Kirstine Nielsen, 5 år
Hans Nielsen, 3 år
1 udøbt pige (Ane)
1 væverkarl.

Den 1. maj 1852 flyttede familien til Torkildstrup, og i tilgangslisten anføres:
Niels Jørgensen, 41 år, væver og husmand i Gundsemagle
Maren Hansdatter, 36 år.

Med disse ægtefolk ankom 5 børn, nemlig:

Lars, 12 år
Maren Kirstine, 6½ år
Hans, 4½ år
Ane, 2¼ år
Kirsten, 7 uger.

Den 31. dec. 1856 meldes afgang fra Torkildstrup, og 5. jan. 1857 meldes tilgang til Falkerslev sogn, hvor Niels benævnes: Indsidder og væver på Skørringe Mark. Indsidder vil sige at de bor til leje. Her fødes endnu en søn 17061857 Rasmus Johan Nielsen.

Allerede d. 1. maj 1858 flytter familien til Væggerløse (d. 28/4 med 5 ukonfirmerede børn, som der står i tilgangslisten i Væggerløse kirkebog).

Niels har nu købt et lille husmandssted ved alléen ned mod den senere Væggerløse station for 625 rigsdaler. Stedet havde gammelt nr. 7b uden hartkorn, nu matr. nr. 23 med brugsret til matr. nr. 42. Handelen er dateret 29/1 1859, tinglæst 11/2 1859. Her får de en sidste søn 30121859 Niels Peder Nielsen.

Ved folketællingen i 1870 oplyses flg.:

Niels Jørgensen, 58 år, husfader, væver
Maren Hansdatter, 54 år, husmoder
Hans Nielsen, 22 år, søn, væversvend
Johan Nielsen, 12 år, søn
Niels Peder Nielsen, 10 år, søn.

Pigerne må være enten gifte eller ude at tjene. Inden næste folketælling i 1880 er Niels gået på aftægt, dvs. han og konen bor hos sønnen Hans, som de har afstået ejendommen til på visse betingelser om underhold, dateret 20/6 1877, tinglæst 12/11 1877. Hans blev almindeligvis kaldt Slentehans.

Folketællingen 1880:

Hans Nielsen, 32 år, ugift, husmand
Niels Jørgensen, 69 år, gift, aftægtsmand
Maren Hansdatter, 64 år, gift, aftægtskone
Niels Peder Nielsen, 20 år, ugift, skomager (Hans Niensens broder).

Den 7. juni 1887 døde Maren Hansdatter af leversyge, 71 år gl. og d. 20. febr. 1890 døde Niels Jørgensen af alderdom, 78 år gl. De er begravet på Væggerløse kirkegård.

Hans blev gift d. 15. maj 1885 med Dorthea Jacobsdatter, der stammede fra Nagelsti, og de fik 3 børn inden Niels Jørgensen Slente døde.

9. Maren Elisabeth Larsdatter *01061811 i Karleby sogn, døbt 11041812, konf. 02041826 i Sdr. Kirkeby, viet 31101838 i Sdr. Kirkeby kirke, †31031844.

Maren er datter af husmand Lars Nielsen Vaalse og Sidsel Nielsdatter. Hun fik flg. udtalelse ved konfirmationen:
Meget gode kundskaber, exemplarisk opførsel.

Da hun blev gift, var hun tjenestepige i Egebjerg. Ved vielsen var forloverne: Niels's svoger, Jørgen Hansen Slente og Niels's bror Mads Jørgensen, der var skolelærer i Sdr. Alslev.

Hun fødte altså børnene: Ane, som de mistede 2½ år efter, tvillingerne Lars og Jørgen, hvor Jørgen døde 5-6 uger gl., og endelig Jørgen, som hun døde fra, da han var 1 år gl.

10. Thomas Schütt *22101822 i Schönberg, Preetz, Holsten, viet 08121848 til Silke Ladehoff i Gedesby kirke, †28091906 i Idestrup sogn.

Thomas's far er ved den holstenske folketælling i 1835 en 56-årig skomager Asmus Schütt *19011781, som er gift 2. gang med Antje Tramm på 36 år, men Thomas er fra første ægteskab med Gretje Arp *12041781. Thomas er den sidste af et kuld på 6, hvor den ældste er 29 år. En af brødrene hedder Asmus, og han rejser til Fyn og bliver husmand i Kjølstup sogn.

I Schönberg, ca. 20 km nordøst for Kiel, befandt sig også familien Ladehoff, som i 1838 slår sig ned i Gedesby.

Thomas har altså kendt sin kommende brud som barn i Holsten, men det er snarere Edw. Tesdorpf, der har lokket ham med herop, da han købte Ourupgaard i 1840. Han blev ansat som drænmester, men blev senere karl hos Chr. Ladehoff. Her har han åbenbart lært datteren Silke nærmere at kende, de blev gift 08121848, men da havde de forinden fået deres første datter d. 30/7 1848. Det var Grethe Wilhelmine, der senere bare kaldtes Mine. *Dette er det eneste billede vi har af parret.*

Deres øvrige børn var:

- *19031851 **Emma Magdalene (min farmor)**
- *19031852 Josephine Juliane (Julie)
- *08081856 Amalie Cecilie
- *28051858 Edvard Asmus Frederik
- *20111859 Maria Elisa Viebke, som døde *04031865
- *04011862 Claus Henrik
- *06071864 Hans Peder Christian
- *04041867 Maria Elisa Viebke, som døde 21041867
- *07121868 Maria Elisa Viebke, som døde 16121868.

Thomas Schütt blev bestyrer på Bøtøgaard, og senere på Frisenfeldt. Til sidst overlod Tesdorpf ham en fæstegård, matr. nr. 11a af Tjæreby by, Idestrup sogn, efter Hans Olsen Danielsens enke. Han underskrev sig på fæstebrevet d. 12/1 1863 med Thomas Schiødt.

Tesdorpf skilte sig efterhånden af med fæstegårdene, og i Loll.-Fal. Stifttidende bekendtgøres d. 22/1 1875, at der i dec. termin er læst skøde for Thomas Schütt og mange andre fæstere under Ourupgaard.

Ved folketællingen i 1880 bestod husstanden af:

Thomas Schütt	58 år	gdr.
Sielke "	54 "	husmoder
Amalie "	23 "	barn
Edvard "	21 "	"
Claus "	18 "	"
Christian"	15 "	"
Petra Vilhelmine	2 "	plejebarn, født i Vgl.
Asmus Schütt	67 "	broder fra Fyn, arb.mand, født i Holsten.

Asmus er åbenbart flyttet ned til sin bror efter at have mistet sin kone i 1872. Her var jo også to sønner i nærheden: Jacob i Tjæreby og Christian i Gedesby, som bestyrer af Bøtøgaard. Denne Christian Schütt blev gift med sin kusine, Thomas og Silkes ældste datter Mine. Thomas og Silke blev begravet på Idestrup kirkegård. Hun døde af vattersot, der fik hende til at svulme så meget, at det gav problemer med kisten.

11. Silke Ladehoff *19071826 i Schönberg, Preetz, Holsten, viet 08121848 til Thomas Schütt i Gedesby kirke, †27011904 i Idestrup sogn.

Silke kommer fra samme landsby i Holsten som Thomas, så de må have kendt hinanden fra barnsben. Hendes far var tømrer dér, men kom i 1838 til Gedesby og købte matr. nr. 21a, der senere kom til at hedde Frederiksmine efter ham. Som hjælp til at formidle handelen havde han en bror, Claus Ladehoff, der var landvæsenskommissær og avlsinspektør på Kringelborg.

Silke havde en ældre søster Ane eller Antje *22051821, som blev gift med en anden udvandrer fra Fiefbergen, Preetz, Holsten. Han hed Marx Wiese, og har givet navn til gården Wiesesminde på Bøtø. Broderen Claus deltog på dansk side i krigen 1848-51 sammen med 3-4 andre fra Gedesby. Han overtog gården Frederiksminde omkring 1863.

12. Peder Hansen *hjemmedøbt 06031805 i Vester Egede sogn, Præstø amt, Døb bekræftet 3. søndag efter påske, viet 2. gang 05071844, †27111862.

Var søn af inderste og daglejer Hans Jørgensen og Ellen Hansdatter i Grunderup. Ved folketællingen i 1834 boede han med sin første kone, Malene Pedersdatter som inderste og daglejer i samme hus som forældrene. Han var da 30 og hun 29 år, og forældrene hhv. 67 og 54 år.

De var viet 23031833 som ungkarl Peder Hansen fra Dalby, 28 år og pige Malene Pedersdatter af Kongsted, 27 år med fædrene som forlovere. Hun var hjemmedøbt d. 27 juli 1805 som datter af Peer Mortensen på Borup Mark. Denne var viet 04101799 til Mette Larsdatter af Grunderup.

Ved næste folketælling i 1840 har de en søn Christian på 6 år. Peder Hansen har nu overtaget huset og forældrene bor på aftægt, men er betegnet som almisselemmer. Folketællingen i 1845 viser at Hans Jørgensen nu er død, men at moderen Ellen Hansdatter stadig bor i huset, som fattiglem.

Peder Hansens kone, Malene er også død, 19041843, og han er gift igen 05071844 med Karen Pedersdatter. Endelig fortæller folketællingen i 1850, at disse to nu har en 5-årig søn, Hans Christian Pedersen *19011846, **som blev min morfar.**

13. Karen Pedersdatter *31031823 i Fakse sogn, døbt 10041823,

Hun var datter af indsidder Peder Larsen og Karen Rasmusdatter i Strandhoved, Fakse sogn. Vielsen foregik 05071844 i Fakse sogn, hvor, ifølge kirkebogen:

Enkemand Peder Hansen af Grunderup på 39 år og pige Karen Pedersdatter af Houby på 21 år indgik i ægteskab. Forlovere var: Jens Pedersen af Taanemark og faderen, hmd. Peder Larsen af Houby.

De fik altså sønnen Hans Christian Pedersen d. 19011846, min morfar.

14. Hans Jacob Hansen *15031817 i Gedesby sogn, døbt 20041817, konf. 08051831, viet 09101840, viet 07031851, †17111890.

Moderen Maren Olsdatter var ugift ved fødslen. Faderen hed Hans Larsen. Jacob kom formodentlig straks i pleje hos husmand og daglejer Jens Olsen *1778 og Ane Hansdatter *1781, Gedesskov. Jacob gik i Gedesby skole og klarede sig pænt. Ved konfirmationen er bedømmelsen: Meget rosværdig for flid og kundskaber, men for opførsel, nogenledes. Han var åbenbart rødhåret, for han kaldes senere Røde Jacob. Han kom ud at tjene, og var bl.a. hos Peder Rasmussen, antagelig matr. nr. 15a i Gedesby, men flyttede som 16-årig til Skelby.

Da han blev gift med Ane Jensdatter d. 9/10 1840 hed det i kirkebogen: "Ungkarl Hans Jacob Hansen, 27 år! (han var kun 23), hjemme hos plejemoderen, Jens Olsens enke på Gjedser, og pige Ane Jensdatter Adrian, 29 år, tjenestepige på Gjedesskov". Ane døde 10061849, 37 år gl., men de nåede at få to drenge og en pige:

*19031841	Jens Jacobsen
*14121843	Hans Jacobsen
*07061847	Karen Jacobsdatter.

Det vides ikke, hvad der blev af Hans, men Jens blev efter flere karlepladser, elev på Fuglsang gods fra 1/11 1866 til 28/4 1868, da han rejste til Godset Karlsminde ved Eckernförde i Sydslesvig. Karen kom ind i et ulykkeligt ægteskab med Rasmus Jensen, der havde mistet sin familie ved stormfloden 1872. Han drak, og hun ville gerne skilles, men kommunen sagde nej, da den frygtede at få større udgifter på familien, hvis de blev skilt.

Jacob giftede sig 7/3 1851 med min oldemor Karen Rasmusdatter fra Væggerløse sogn. Hun medbragte en uægteskabelig søn, Rasmus Hansen, født i Vgl. sogn d. 5/4 1849.

De fik 5 børn, hvoraf de 4 døde som små:

*25011852	Ane, som døde 07081861, 9 år gl.
*29091854	en dødfødt pige
*03041856	Maren Jacobsdatter (min mormor)
*01011859	Peder, som døde 17061864, 5 år gl.
*14081862	Ane, som døde 21031864, 1½ år gl.

Ved folketællingen i 1860 består familien af:

Jacob Hansen	41	gift	arb.mand
Karen Rasmusd.	37	gift	hustru
Rasmus Hansen	11	barn	
Ane Jacobsd.	9	barn	
Maren Jacobsd.	4	barn	
Peder Jacobsen	2	barn.	

I 1859 havde Jacob sammen med sin svoger Hans Jensen Adrian og Rasmus Madsen Smed begået indbrud i en husmands fårest, slagtet og stjålet to får. Det må formodes, at være af bitter nød, men der selvfølgelig ingen undskyldning for at stjæle fra en lige så fattig medborger. Men Jacobs skæbne synes at have været hård. De 3 blev dømt til hver 2 års Forbedringshus-arbejde.

Den ene, Rasmus Smed fortsatte i ny kriminalitet, og begik selvmord i cellen, og den anden, Hans Adrian ønskede, at komme til Amerika, og det hjalp kommunen ham meget gerne med. Jacob blev tilbage og måtte, for at betale sagens omkostninger og erstatning, gå fra hvad han ejede på Gedser Lyng, hvor de havde boet.

Ved folketællingerne i 1860, 1870 og 1880 boede de i Gedesby Fattighus, dvs. på matr. nr. 34d, hvor mit barndomshjem blev bygget efter at fattighuset var brændt.

Ved folketællingen i 1870 er familien reduceret til:

Hans Jacob Hansen	52	gift	arb.mand
Karen Rasmusd.	46	gift	hustru
Maren Jacobsd.	13	barn,	

og ved folketællingen i 1880 er oplysningerne:

Hans Jacob Hansen	62	gift	indsidder, tækkemand
Karen Rasmusd.	56	gift	husmoder.

I 1890 er oplysningen:

Hans Jacob Hansen	72		husfader, landbrugsarbejder.
-------------------	----	--	------------------------------

Jacob Hansen blev enkemand d. 6/3 1884. Da han selv døde, var han indsidder i skrædder Hans Larsens hus. Han døde efter en ulykke, hvor han under tækkearbejde for Hans Andersen, Staureby Strandvej (sidste gård på højre hånd) faldt ned og slog sig fordærvet. Han blev bragt til Gedesby Fattiggård, det gl. alderdomshjem, og døde her d. 17/11 1890.

Iflg. min farbror Johan: "fik han for meget brændevin til frokosten, så da han fortsatte på tækkeladet efter frokost, kom han til at skære rebet, som holdt ladet, over med tækkedkniven, så han styrtede ned og brækkede halsen".

15. Karen Rasmusdatter *20101822 i Væggerløse sogn, konf. i 1837, viet 07031851 i Væggerløse kirke, †06031884.

Karen har ved forskellige lejligheder opgivet forskellige aldre, så hun kunne være født nårsomhelst mellem 1820 og 26. Hun er imidlertid født 20/10 1822 som datter af husmand og skomager Rasmus Jørgensen Kræmmer og Karen Olsdatter, der er indsidder i Marrebæk, men senere angives at bo i Bruserup. Ved konfirmationen i 1837 får hun flg. "Dom angående kundskab og opførsel hhv. tg og g".

Med vielsen er der fejl i kirkebogen. Iflg. Væggerløse kirkebog vies d. 7/3 1851 husmand og enkemand Jacob Larsen, Gedesby, 33 år til Karen Rasmusdatter af Bruserup, 30 år. Det må være en fejlskrivning for Jacob Hansen. Alderen passer, mens hun er kun 28. Forlovere er hendes fader, Rasmus Jørgensen, Bruserup og Niels Henriksen, Radbjerg.

Der er i kirkebogen i øvrigt den pudsighed, at som nr. 5 i 1850 er indført vielse af enkemand Anders Olsen, 29 år, Bruserup til pige Karen Rasmusdatter, 28 år, Bruserup, som tjener på Bøtø. Forlovere er gdr. Ole Sørensen, Marrebæk og faderen hmd. Rasmus Jørgensen, Bruserup. I rubrikken for vielsesdato står: *ville ikke ægte hinanden!*

Karen havde som nævnt en uægteskabelig søn, Rasmus som indtil ægteskabet var i pleje hos sine bedsteforældre i Bruserup iflg. folketællingen 1850. Han fulgte med til Gedesby, og boede som voksen i Nyby, gift med Døve-Hanne. Karen Rasmusdatter døde som 62-årig d. 6/3 1884.

Tipoldeforældre:

16. Jørgen Kielsen Slente *1766 i Systofte sogn, døbt 09111766, konf. gift 03111793, †28081828.

Jørgen Kielsen var født i Bjørup, som søn af Kiel Nielsen og Anna Pedersdatter. Efter vielsen til Kirsten Pedersdatter Slente betegnes han som indsidder, antagelig på Slenternes gård nr. 3 i Egebjerg. Efter svigerfaderens død i 1799 overtager han fæstet og Slentenavnet, og betegnes som gårdmand.

De fik børnene:

*08091795	Mads, der blev lærer i Systofte og Sdr. Alslev, samt gårdejer.
*21041798	Anna
*01071800	Peder
*17081802	Kield
*09081805	Rasmus
*28111808	Karen Kirstine
*29111809	Kirsten
*13041811	Niels, der bliver min oldefar.

Gården flyttede ud fra Egebjerg før 1805, for Jørgen Slente benævnes som udflytter i 1805. Den har senere fået navnet Lyngbankegaard. Jørgen Kielsen Slente var 62 år da han døde.

17. Kirsten Pedersdatter Slente *1766 i Sdr. Kirkeby sogn, døbt 7. søndag efter Trinitatis dvs. 13071766, viet 03111793, †02041833.

Kirsten var datter af gårdmand Peder Slente, gård nr. 3 i Egebjerg, og blev viet til Jørgen Kielsen, der senere overtog gården. Deres børn er nævnt under nr. 16.

18. Lars Nielsen Vaalse *1775, †12051825.

Lars Nielsens tilnavn er nævnt ved hans død. Han var gift med Zidse Nielsen og boede i Karleby sogn, da de fik datteren Maren Elisabeth, **min oldemor**.

Deres vielses- og fødselsdata er ikke fundet. De flyttede til Sdr. Kirkeby, hvor han døde, og hvor datteren blev konfirmeret 02041826. Han angives at være 49 $\frac{3}{4}$ år, da han døde, og må folgelig være født i 1775, måske i Vaalse.

19. Zidse Nielsdatter *1781, †20011832.

Hun angives ved sin død at være 51 år, hvoraf sluttes at hun er født ca. 1781.

20. Asmus Schütt *13011781 i Schönberg, Preetz, Holsten, viet 18061206, †02111874.

Flg. oplysninger stammer dels fra den holstenske folketælling i 1835 og dels fra Erling Schütt, New Zealand: Asmus blev gift med Gretje Arp *12041785, og de fik børnene:

*06081807	Christian Schütt
*15101809	Jacob Schütt
*17051813	Asmus Schütt
*30111815	Hinrich Schütt
*24011819	Gretje Schütt
*22101822	Thomas Schütt, min oldefar

Asmus var søn af Christian Schütt og Catrine Lage. Da Gretje Arp døde 14081826, giftede han sig 10051827 med Antje Tramm *1785-86 og fik endnu et par børn..

Han er skomager og har et par hjælpere ansat. Sønnerne Asmus og Thomas flytter til hhv. Fyn og Falster og danner familie her.

21. Gretje Arp *12041785 i Schönberg, Preetz, Holsten, viet 12061806, †14081826.

Gretje Arp var datter af Hans Arp og Gretje Kühsch.

22. Christian Friderich Ladehoff *14071799 i Stakendorf, Preussen, †02021885 i Gedesby sogn.

Christian Friderich Ladehoff var søn af Clas Ladehoff og Antje Schütt. Han blev gift i Schönberg 17021821 med Wiebke Götsch *28091785 i Holsten.

De havde 3 børn:

- *22051821   Ane, gift med Marx Wiese, der ligesom Thomas Schütt var tjenestekarl hos C. F. Ladehoff.
- *02061823   (el. *01061825) Claus Heinrich som blev gift i Schönberg 20061862 med Dorothea (Doris) Lamp *18101829 i Stakendorf som datter af hufner Hans Lamp og Dortje Schneekloth.
- *19071826   **Silke som er min oldemor**, der blev gift med en anden holstensk indvandrer, Thomas Schütt.

Familien kom til Gedesby i 1838, hvor C.F. Ladehoffs broder Claus Ladehoff formidlede købet af gården, matr. nr. 21a. Denne bror var landvæsenskommissær og avlsinspektør på Kringelborg, med kone og 2 børn. Det originale skøde findes på Egnarkivet i Nyk. F.

Gården var flyttet ud, hvor den nu ligger syd for den nu jævnedede Østersøskolen mellem Gedesby og Gedser, og bestod af fire længer i bindingsværk. Denne gamle gård blev afbrændt af en pyroman i begyndelsen af 1940'erne. Navnet på gården er Frederiksminde efter min tipoldefar.

23. Wiebke Götsch *28091785 i Holsten, †30051862 i Gedesby sogn.

Da Wiebke er 14 år ældre end sin mand, må man formode, at hun har været gift før. Hun er datter af Halbhufner und Kirchenjuraten i Schönberg Claus Götsch og Silk Ruser. Familiegravstedet er bevaret endnu på Gedesby kirkegård.

24. Hans Jørgensen *1767-76, †11021845.

Ved folketællingen i Kongsted i 1834 består familien af:

Hans Jørgensen	67 år	inderste og daglejer
Ellen Hansdatter	54 år	hans kone
Peder Hansen	30 år	søn, inderste og daglejer – min oldefar
Malene Pedersd.	29 år	hans kone.

Ved næste folketælling i 1840 har sønnen overtaget huset og forældrene er på aftægt med offentligt tilskud:

Peder Hansen	35 år	arb.mand
Malene Pedersd.	35 år	hans kone
Christian P.	6 år	deres søn
Hans Jørgensen	69 år	almisselem
Ellen Hansdatter	50 år	hans kone.

Hans Jørgensen døde 11021845 og alderen opgives til 69 år. Efter de forskellige aldersangivelser kan han altså være født fra 1767 til 1776. Folketællingen 1845:

Peder Hansen	40 år	daglejer
Karen Pedersen	22 år	hans kone
Ellen Hansen	64 år	fattiglem.

25. Ellen Hansdatter *ca. 1780 i Førslev sogn, Sorø amt, †08121857.

Oplysningen om hendes fødested stammer fra folketællingen 1850, hvor hun endnu lever som 70-årig.

26. Peder Larsen *1785 i Fakse sogn, døbt 06011786.

Ifølge kirkebogen: "Dom. Epifandi 1786 lod Lars Olsen og h(ustru) i Rynkevænge-huset døbe en søn, kaldt Peder". Epifandi henviser til Helligtrekonger i begyndelsen af Januar.

Ved vielsen 17031815 oplyses, at han er 29 år og tjenestekarl i Strandhoved. Karen Rasmusdatter er 22 år og tjener ligeledes i Strandhoved. Forlovere er: Gmd. Ole Jørgensen, Strandhoved og hmd. Rasmus Nielsen, Houby, som er Karens fader.

Peder Larsen var indsidder i Strandhoved, Fakse sogn, da **oldemor Karen Pedersdatter blev født 31031823**. Da hun blev viet i 1844 er han forlover og bor i Houby, som også er i Fakse sogn.

27. Karen Rasmusdatter *06031793, døbt 04141793.

"10101790 blev ungkarl Rasmus Nielsen og pigen Anne Olsdatter af Houby trolovede og viet 21111790. Forloverne var fra Houby og Jyderup". "14041793 lod hmd. i Howby, Rasmus Nielsen en datter døbe Karen, hun var født 06031793.

28. Hans Larsen, Frejlev, Lolland

Fik en uægteskabelig søn Hans Jacob med tipoldemor Maren Olsdatter. Ved drengens dåb angives faderen at være Hans Larsen, Flintinge, Lolland. Desværre er der ikke ved hans dåb opgivet alder på forældrene, og da der tilsyneladende ikke er rejst faderskabssag, er det umuligt at identificere dem. Der findes flere af samme navn.

29. Maren Olsdatter, Skelby - Gedesby.

Ved Hans Jacobs dåb var flg. tilstede:

Bæremoderen: pige Maren Jørgensdatter, tjenende hos lodsens.

Faddere: Lodsens Hans Nielsen, Hans Christian Jensen, Grethe Hansdatter og Jørgen Stikkens datter Kiersten.

Begge førstnævnte faddere boede på Gedesskov, og det tyder på at Maren hørte til her, og det er også her Hans Jacob kommer i pleje.

Ved at undersøge hvilke piger ved navn Maren og med en fader, der hedder Ole i den fælles kirkebog for Skelby - Gedesby, findes at udflytter fra Skelby til Gedesskov Ole Rasmussen Lindse og Karen Michelsdatter fik en datter Maren døbt 06091800. Hun kan sagtens have fået et barn i 1817, hvis hun levede, men ved folketællingen i 1801 består familien kun af den 52-årige Ole Rasmussen og den 26-årige hustru Karen. Han i 2. ægteskab og hun i første.

30. Rasmus Jørgensen Kræmmer *1788 i Vedby, Idestrup s., dåb 26101788, †20061857.

er søn af Jørgen Rasmussen Kræmmer og Maren Troelsdatter i Vedby.

Han var ved datteren Karens dåb insidder i Marrebæk, men siden, ved hendes bryllup, i Bruserup.

Han er gift med Karen Olsdatter.

Folketælling 1834:

Rasmus Jørgensen	46	hmd. og skomager
Karen Olsdatter	47	hans kone
Jørgen Rasmussen	15	barn
Karen Rasmusdatter	12	barn - min oldemor

Folketælling 1840:

Rasmus Jørgensen	53	hmd. og skomager
Karen Olsdatter	54	hans kone
Karen Rasmusdatter	18	barn.

Ved folketællingen 1845 har sønnen overtaget lejemålet og har forældrene på aftægt:

Jørgen Rasmussen	24	født i sognet	fæstehmd. og skomager.
Rasmus Jørgensen	58	født i Idestrup s.	
Karen Olsdatter	59	født i sognet.	

Folketælling 1850:

Jørgen Rasmussen	31	født i sognet	lejehusmand og skomager
Christiane Nielsdatter	26	f. i Stubbekb.	hans kone
Maren Jørgensdatter	4	født i sognet	deres barn
Rasmus Jørgensen	62	født i Idestrup	forsørges af søn
Karen Olsdatter	66	født i sognet	hans kone
Rasmus Hansen	1	født i sognet	uægte barn, der forsørges i huset.

Med denne sidste person fastslås det endeligt, at nr. 15 Karen Rasmusdatters forældre er Rasmus Jørgensen og Karen Olsdatter. Rasmus Jørgensen dør 20061857 som 73-årig.

31. Karen Olsdatter *1786 i Bruserup, Væggerløse s. dåb i 1787, †25041867.

Hun var datter af Ole Jensen Folmer eller Falmer og Ane Nielsdatter, der begge er født omkring 1747.

Folketællingen 1787 har netop Karen med:

Ole Jensen, husbonde	39	begge i 1. ægteskab gårdbeboer
Ane Nielsdatter, modermøder	38	
Maren Olsdatter, barn	3	
Karen Olsdatter, barn	1	
Jens Hansen, enkemand	66	efter 1. ægteskab, er hos sin søn
2 tj. piger og 1 tj. dreng.		

Tiptipoldeforældre:

32. Kjeld Nielsen, Bjørup, Systofte sogn.

Kjeld modtager fæstebrev på ejendom i 1751:

"På Deres kgl. Maj.s min allernådigste Arvekongens og Herres vegne, og de Herrer Sessions Deputeredes behag og forgodtbefindende stædes og fæstes herved til Kjeld Nielsen den gård nr. 2 i Bjørup udi Systofte sogn, som Hans Rasmussen formedelst svaghed godvilligen til ham afstod, bestående efter nye Landmålings Matricul af hartkorn ager og eng: 3 tdr.

Hvilken bemeldte gård Kjeld Nielsen sin livstid må nyde, bruge og beholde på følgende conditioner:

1. At han bygningen, som består af 25 fag, forsvarligen vedligeholder og forbedrer.
2. Jorden i marken tilbørlig gøder og dyrker og den lovligen bruger.
3. Alle kgl. skatter, som allerede ere, eller herefter vorder påbudne, til rette forfalds tider aflægges og betales, så og udi årlig landgilde efter jordebogen at svare: Byg 2 tdr. og Havre 1 td., samt det sædvanlige hoveri vedbørligen forretter.
4. At være øvrigheden hørig og lydige, samt i alle måder rette sig hørsommeligen efter Deres kgl. Maj.s allernådigste lov og forordninger.

Fæsteren annammer ellers fuld besætning på gården, og indfæstningen beror på Sessionens Resolution.

I øvrigt er accorderet, at han leverer formandens restance: Byg 1 td.

Nykøbing Slot d. 24. marts 1751. Approberet d. 21. sept. 1751 og fæsteafgiften sættes til 8 rdl."

Han var først gift med Karen Olsdatter; de blev trolovet 02051751 og viet 20061751. Forloverne var fogeden Hans Handsen her i byen (Systofte) og Niels Møller i Bjørup, som antagelig er Kjelds fader.

Karen døde i august 1757 og blev begravet 28081757. Derefter blev han trolovet til Anna Pedersdatter Hviid 06101757 og viet onsdag 14121757. Forloverne var Niels Møller og Peder Jensen Hviid, der højest sandsynligt er Annas fader. Deres søn Jørgen Kjelsen, nr. 16, blev døbt 09111766.

33. Anna Pedersdatter Hviid, Systofte.

1728, 3. juledag blev Peder Jensens datter her af Systofte døbt Ane. Dette er en meget usikker oplysning.

34. Peder Pedersen Slente * ca. 1743. †22021799.

Peder modtager fæstebrev på ejendom i 1761:

"På Deres kgl. Maj.s min allernådigste Arvekongens og Herres vegne, og de Herrer Sessions Deputeredes behag og forgodtbefindende stædes og fæstes herved til Peder Pedersen den gård nr. 3 i Egebjerre udi Sdr. Kirkeby sogn, som Ole Olsen godvilligen har afstået, bestående efter nye Landmålings Matricul af hartkorn ager og eng: 5 tdr. 4 skp. 1 fdk. 2 alb.

Hvilken bemeldte gård Peder Pedersen sin livstid må nyde, bruge og beholde på følgende conditioner:

1. At han bygningen, som består af 38 fag, forsvarligen vedligeholder, samt besætningen forbedrer.
2. Jorden i marken tilbørlig gøder og dyrker og lovligen bruger, og ej tillader andre at bruge noget af gårdens tilliggende.
3. Alle kgl. skatter, som allerede ere, eller herefter vorder påbudne, til rette forfalds tider aflægges og betales, så og udi årlig landgilde efter jordebogen at svare: Rug 1 td. Byg 4 tdr. og Havre 1 td. 4 skp., samt det sædvanlige hoveri vedbørligen forretter.
4. Når det måtte eragtes til bøndernes fordel at dele deres i brug havende hartkorn med tilliggende agerjord og engbund lige, da at være villig dertil.
5. At være øvrigheden hørig og lydige, samt i alle måder rette sig hørsommeligen efter Deres kgl. Maj.s allernådigste lov og forordninger.

Ved gårdens tiltrædelse haver den fæstende annammer mådelig besætning. Hvad han til indfæstning skal betale indstilles til Sessionens Resolution.

Nykøbing Slot d. 23. sept. 1761. Approberet d. 21. sept. 1761 og fæsteafgiften sættes til 6 rdl. 4 mk."

Det har så givet grundlag for et ægteskab, hvis begyndelse ikke er fundet. Han er næppe viet i Sdr. Kirkeby sogn. Hans kone nævnes som fadder 08041762 og i 1765 begravnes en 2-årig søn. Efter folketællingens aldersangivelse skulle han være blevet gift som 18-19-årig, hvilket er usædvanligt, men da hans børn fødes over en 15-årig periode inden 1779, må det være rigtigt.

Folketællingen i 1787 i Egebjerg, Sdr. Kirkeby sogn:

Peder Pedersen	hosbonde	45	1. ægteskab	bonde og gårdbeboer
Kirstine Madsdatter	madm.	50	1. ægteskab	kone
Malene Pedersdatter	barn	23	ugift	
Karen Pedersdatter	barn	15	ugift	
Jørgen Kjelsen	tj.karl	21	ugift	
Jørgen Larsen	tj.dreng	9	ugift.	

Karlen Jørgen Kjelsen bliver senere svigersøn og afløser Peder Slente som fæster, men det er Kirsten han bliver gift med. Hun er født i 1766 og antagelig ude at tjene. Peder Slente dør som "fordum gårdmand i Egebjerg", nemlig på gård nr. 3.

35. Kirsten Madsdatter * ca. 1738, †24061799.

Hun gennemgår mindst 8 fødsler og dør kort tid efter manden. Der er ikke fundet noget skifte i Korselitsets protokol.

40. Christian Schütt *1750, døbt 25011750 i Schönberg, ~28101768 til Trin Göttisch, og ~03051771 til Catrine Lage. †29031820.

Første hustru døde tidligt, og efterlod en datter, Antje Schütt. Dernæst blev han gift med Catrine Lage, Lagsch eller Lagen, som var datter af Asmus Lage og Antje Wiese. De fik børnene:

Malen Schütt	* 1771
Hinrich Schütt	*05011774
Elsch Schütt	*20011778
Asmus Schütt	*13011781

41. Catrine Lage, ~03051771 til Christian Schütt.

Hendes forældre var Asmus Lage og Antje Wiese.

42. Hans Arp

43. Gretje Kühlsch

44. Claus Ladehoff, Stakendorf, Preussen. Viet 28051791 til Antje Schütt.

45. Antje Schütt, Stakendorf, Preussen. Viet 28051791 til Claus Ladehoff.

46. Claus Götsch, Halbhufner und Kirchenjuraten i Schönberg. Viet til Silke Ruser.

47. Silke Ruser, gift med Claus Götsch. Deres datter Wiebke Götsch *28091785.

52. Lars Olsen * ca. 1736, viet 04051783.

Ungkarl Lars Olsen blev viet til pige Barbara Hansdatter, begge Strandhoved i Fakse sogn 4/5 1783, og 06011786 blev deres søn Peder døbt.

Ved folketællingen i 1787 i Houby, Fakse sogn er Lars 51 år gl. og betegnes som husmand og savskærer. Barbara er 23 år. Mærkeligt nok er sønnen ikke nævnt.

Ved folketællingen 18011787 i Houby, Fakse sogn består familien af:

Lars Olsen	62	1. ægteskab	jordlød husmand og daglejer
Barbara Hansd.	35	1. ægteskab	
Bodil Larsd.	13	barn	
Ole Larsen	4	barn.	

Når sønnen Peder ikke er med, skyldes det, at han som 15-årig sikkert er ude at tjene.

53. Barbara Hansdatter * ca. 1764.

54. Rasmus Nielsen * ca. 1752, viet 21111790.

Ungkarlen Rasmus blev trolovet 10101790 til pigen Anne Olsdatter, og 21111790 blev de gift. De var begge fra Houby i Fakse sogn. Deres datter Karen blev født 06031793 og døbt 14041793. Folketællingen i 1801 viser familien:

Rasmus Nielsen 49	1. ægteskab	jordløs husmand og daglejer
Anne Olsdatter	46	1. ægteskab
Karen Rasmusd.	8	barn
Niels Rasmussen	1	barn.

55. Anne Olsdatter * ca. 1755, viet 21111790.

60. Jørgen Rasmussen Kræmmer *ca. 1748

Han er antagelig født i Vedby, hvor han er trolovet til Maren Troelsdatter 03101773 og gift med hende 28111773. Ved folketællingen i 1787 har han en søn og 4 døtre, men nr. 30, Rasmus bliver først født i efteråret 1788. Jørgen Rasmussen er husmand og daglejer. I huset har de mandens moder, Maren Jørgensdatter på 66 år, dvs. hun er født ca. 1721. Hun har nr. 121. Desuden er mandens morbror, Rasmus Jørgensen på 70 i huset.

61. Maren Troelsdatter * ca. 1746.

62. Ole Jensen Falmer * ca. 1748.

Tilnavnet kan også være Folmer. Ved folketællingen 1787 i Bruserup, Væggerløse s., se nr. 31, er Ole Jensen 39 år og i 1. ægteskab med Ane Nielsdatter. De blev viet den 14 søndag efter Trinitatis i 1781, det vil sige 16091781. Han benævnes som gårdbeoer og det vil sige, at han er fæstebonde. Af tyende har de to unge piger på 15 og en dreng på 12 år. Desuden bor mandens fader, nr. 124, Jens Hansen på 66 år på gården, som enkemand efter 1. ægteskab; han er altså født ca. 1721.

63. Ane Nielsdatter * ca. 1749 i Højet.

3x tipoldeforældre:

64. Niels Møller, Bjørup, Systofte.

66. Peder Jensen Hviid.

80. Hinrich Schütt *1707 i Schönberg, ~11101732 Antje Tramm. †01031767.

De fik børnene:

Elsche	*21101733
Magdalene	*07031736
Antje	*1744
Hinrich	*1011746
Christian	*1750, døbt 25011750.

81. Antje Tramm, *09091709 i Schönberg som datter af Christian Tramm. ~11101732 til Hinrich Schütt *1707.

82. Asmus Lage * ca. 1695 i Schönberg, ~21011729 til Antje Wiese, †02031751.

83. Antje Wiese *25111705, ~ 21011729 til Asmus Lage, †06091784.

121. Maren Jørgensdatter * ca. 1721

Hun var i 1787 enke efter 1. ægteskab og boede hos sin søn Jørgen Rasmussen Kræmmer, tillige med sin bror, Rasmus Jørgensen * ca. 1717.

124. Jens Hansen * ca. 1721.

Han har sikkert tidligere fæstet samme gård, som hans søn har i 1787.

4x tipoldeforældre

160. Hinrich Schütt *1670 i Schönberg, ~ 1695 til Elsche ? †19061732.

De fik børnene:

Margrethe	*1696
Antje	*1698
Elsche	*1704
Hinrich	*1707

161. Elsche ~1695 til Hinrich Schütt *1670.

162. Christian Tramm *ca. 1661 i Schönberg, †20061753.

163. Christian Tramms kone * ca. 1677 i Schönberg, †12041752.

De fik 2 sønner:

u/navn	*1703, begr. 11021717
Christian	* 1706, †04101767

og datteren:

Antje	*09091709
-------	-----------

164. Hinrich Lage * ca. 1665 i Schönberg, begr. 16051708.

165. Gretje Götsch * ca. 1682 i Schönberg.

166. Peter Wiese * ca. 1668 i Schönberg, ~ 22101706 til Trin Mundt, †08011724.

167. Trin Mundt * ca. 1680 i Schönberg, ~ 22101706 til Peter Wiese, begr. 20111735.

5x tipoldeforældre

328. Asmus Lage * ca. 1650 i Schönberg, gift med en Beck.

329. ? Beck * ca. 1654 i Schönberg, gift med Asmus Lage, †1699.